

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 34

(Prot. Nr.39, 7.§)

2005.gada 17.augustā

Par apvienošanās atļaušanu

Lieta Nr.727/05/10/4

Par 18.07.2005. „Ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos” Nr.JUL05/113

Konkurences padome 2005.gada 18.jūlijā saņēma SIA „L & T Serviss” un SIA „99 Perfekts” „Ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos” Nr.JUL05/113 (turpmāk – Ziņojums). Ziņojumā iesniedzēji informēja, ka starp SIA „L & T Serviss” un SIA „Perfekts” 30.06.2005. ir noslēgts darījums, kas saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta noteikumiem ir kvalificējams kā apvienošanās. Darījuma rezultātā saskaņā ar 30.06.2005. pirkuma līguma nosacījumiem SIA „L & T Serviss” iegūs 100% kapitāla daļu SIA „99 Perfekts”.

Ziņojumā ietvertā informācija atbilst Ministru kabineta 2004.gada 26.oktobra noteikumu Nr.897 “Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” prasībām.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto informāciju, kā arī papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. SIA „L & T Serviss” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta kapitālsabiedrība (reģistrācijas Nr.40003682818), kuras vienīgais dalībnieks ir Somijā reģistrēta sabiedrība *L & T Improvement Oy*. *L & T Improvement Oy* savukārt pilnīgi pieder Somijā reģistrētajai sabiedrībai *Lassila & Tikanoja plc.*, kura realizē tiešu un netiešu izšķirošu ietekmi vairākās Somijā un Krievijā reģistrētajās sabiedrībās. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju *L & T Improvement Oy* ir arī vienīgais dalībnieks Latvijā reģistrētajā komercsabiedrībā a/s „L & T Hoetika”. Ņemot vērā minēto, saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 9.punkta noteikumiem minētie Somijas uzņēmumi, SIA „L & T Serviss” un a/s „L & T Hoetika” ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.

SIA „L& T Serviss” nodarbojas ar ēku tīrīšanu un uzkopšanu. A/s „L & T Hoetika” nodarbojas ar atkritumu apsaimniekošanu.

2. SIA „99 Perfekts” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta kapitālsabiedrība (reģistrācijas Nr.40003473211), kuras kapitāla daļas pieder 3 fiziskām personām ar šādu sadalījumu: 51%, 39% un 10%. SIA „99 Perfekts” nodarbojas ar ēku tīrīšanu un uzkopšanu.

3. Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta ir noteikts, ka tirgus dalībnieku apvienošanās ir “tāds stāvoklis, kad (...) viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (...) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku (...)”. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 2.punktu „izšķiroša ietekmē – iespēja tieši vai netieši: a) kontrolēt (regulāri vai neregulāri) lēmumu pieņemšanu tirgus dalībnieka pārvaldes institūcijās, realizējot līdzdalību vai bez tās (...)”. 30.06.2005. starp SIA „L & T Serviss” un SIA „99 Perfekts” dalībniekiem noslēgtais darījums paredz, ka SIA „L & T Serviss” iegūs 100% kapitāla daļu un balsstiesību SIA „99 Perfekts”. Līdz ar to minētais darījums ir uzskatāms par tirgus dalībnieku apvienošanās Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

4. Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā ir noteikts, ka „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16.pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāk kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā (2004.) finanšu gadā nerasniedza Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā noteikto kritēriju, taču izpildās Konkurences likuma 15.panta otrā daļa 2.punktā noteiktais kritērijs. Konkurences padome izpētes lietā Nr.133/01/05/8 2002.gada 12.jūnija lēmumā Nr.32 „Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu a/s „Hoetika-ATU”” ir konstatējusi, ka a/s „Hoetika-ATU” (tagad – a/s „L & T Hoetika”) atrodas dominējošā stāvoklī cieto sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tirgū Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētā, Centra rajonā, Vidzemes priekšpilsētā, Zemgales priekšpilsētā un Ziemeļu rajonā. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto „(..) Apvienošanās dalībniekiem nav pamata uzskatīt, ka attiecībā uz a/s „L & T Hoetika” stāvokli attiecīgajā konkrētajā tirgū kopš minētā Konkurences padomes lēmuma pieņemšanas būtu notikušas kādas būtiskas izmaiņas (..)”.

Nemot vērā minēto, vienam no apvienošanās dalībniekiem uz esošo brīdi ir dominējošais stāvoklis augstāk minētajā konkrētajā tirgū. Līdz ar to izpildās viens no nepieciešamajiem kritērijiem ziņojuma iesniegšanai Konkurences padomei un Konkurences padomei ir pienākums izvērtēt apvienošanās darījumu saskaņā ar Konkurences likuma 15.pantu.

5. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju par apvienošanās ietekmēto tirgu ir jāuzskata ēku tīrīšanas un uzkopšanas tirgus. Konkurences padome uzskata, ka tirgus, kurā a/s „L & T Hoetika” ieņem dominējošo stāvokli, nav uzskatāms par apvienošanās rezultātā tieši ietekmēto tirgu. Ziņojuma iesniedzējs ir arī norādījis, ka ēku tīrīšanas un uzkopšanas tirgu ir iespējams definēt divējādi: „(..) kā ēku tīrīšanas un uzkopšanas ārpakalpojumu tirgū, kur ņem vērā to ēku tīrīšanas un uzkopšanas pakalpojumu apjomu, ko neveic pats ēkas/telpas

apsaimniekotājs, bet gan tikai to pakalpojumu apjomu, kas nodots uzņēmumiem, kas specializējušies šajā jomā („Ārpakalpojumu Tirgus”); vai arī kā (b) kopējo tīrīšanas un uzkopšanas pakalpojumu tirgu, kur ņem vērā gan to ēku tīrīšanas un uzkopšanas apjomu, ko veic paši ēku/telpu apsaimniekotāji (piemēram, algojot apkopēju), gan to pakalpojumu apjomu, kurš nodots specializētiem uzņēmumiem („Kopējais Tirgus”)). Konkurences padome, izvērtējot iesniedzēja viedokli, uzskata, ka otro minēto pieeju („Kopējais Tirgus”), piemērot nevar. Jāņem vērā, ka tiesisko attiecību formas, kas pastāv starp darba devēju un nodarbinātu personu (apkopēju), ir atšķirīga no tiesisko attiecību formas, kas ir starp pakalpojuma sniedzēju un saņēmēju.

Konkurences padome, pētot Eiropas Komisijas praksi apvienošanās lietās tīrīšanas pakalpojumu jomā, ir konstatējusi, ka lietā Nr.IV/M.1572-**ISS/ABILIS ir šādā pieeja konkrētās preces tirgus noteikšanai: atsevišķi varētu definēt ikdienas biroju telpu tīrīšanas pakalpojumu sfēru un speciālās tīrīšanas pakalpojumu sfēru, tādu kā, piemēram, tīrīšana slimnīcās, kurai pastāv īpašas prasības pret higiēnu, speciālo iekārtu tīrīšana u.tml. Tomēr šajā Eiropas Komisijas lietā jautājums par konkrētā tirgus precīzu definēšanu palika atklāts, jo tam nebija būtiska nozīme.

Analizējot publiski pieejamu informāciju par piedāvājumu tirgū, Konkurences padome konstatēja, ka komercsabiedrību, kuras veic tīrīšanas pakalpojumus, klienti pasūta ēku tīrīšanas un uzkopšanas pakalpojumus tādās telpās kā pārtikas un nepārtikas produktu ražošanas telpās, rūpniecības un noliktavu telpās, birojos, tirdzniecības telpās, sanitāri tehniskās telpās, izglītības iestāžu telpās, kā arī veselības aprūpes iestādēs. Ēku tīrīšanas un uzkopšanas pakalpojumus ietilpst dažādi pakalpojumi, piemēram, telpu ģenerālā tīrīšana, ikdienas uzkopšana, uzkopšana pēc celtniecības darbiem. Taču Konkurences padome uzskata, ka minētie pakalpojumi neveido atsevišķus konkrētās preces tirgus, jo pēc būtības tie ir vienādi pakalpojumi, atšķirība ir tikai tā, ka ģenerālo tīrīšanu, kā arī uzkopšanu pēc celtniecības darbiem ir paredzēts veikt kā vienreizējo darbu, bet ikdienas uzkopšanu pakalpojuma sniedzējs veic regulāri līgumā noteiktā periodā. Turklāt specializētie uzņēmumi piedāvā visu minēto pakalpojumu spektru.

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome konstatēja, ka konkrētās preces tirgus Konkurences likuma 1.panta 3.punkta izpratnē ir ēku tīrīšanas un uzkopšanas pakalpojumu tirgus.

Kā konkrētais ģeogrāfiskais tirgus Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē ir uzskatāma Latvijas teritorija. Saskaņā ar tirgus dalībnieku viedokļiem konkurences apstākļi dažādos reģionos Latvijā un Rīgā nav vienādi: visaugstākais pakalpojumu pieprasījuma apjoms ir Rīgā, bet ārpus Rīgas pieprasījuma apjoms ir salīdzinoši mazāks. Tirgus dalībnieku sniegtie viedokļi un dažu citu tirgus dalībnieku telefoniskās aptaujas rezultāti liecina, ka specializētie uzņēmumi izpilda ēku tīrīšanas un uzkopšanas pakalpojumus gan pilsētās, kur atrodas uzņēmums, gan citās pilsētās. Attiecībā par citiem faktoriem, kuri uzskatāmi par barjerām ieešanai tirgū kādā noteiktā teritorijā un kuri varētu pamatot konkrētā ģeogrāfiskā tirgus sašaurināšanu līdz atsevišķās pilsētas robežām, piemērām, transporta izmaksām, Konkurences padome, pamatojoties uz tirgus dalībnieku sniegtajiem viedokļiem (SIA „Cleanhouse” 05.08.2005. vēstule Nr.273, SIA „Serviks Rīga” 08.08.2005. vēstule Nr.212), uzskata, ka tie nav nozīmīgi. Tādējādi par konkrēto ģeogrāfisko tirgu ir uzskatāma Latvijas teritorija.

Ņemot vērā minēto, konkrētais tirgus Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē ir ēku tīrīšanas un uzkopšanas pakalpojumu tirgus Latvijas teritorijā. Citās lietās atkarībā no konkrētajiem lietas apstākļiem konkrētais tirgus var tikt definēts citādi, ņemot vērā šajā punktā izklāstītas konkrētā tirgus definēšanas iespējas.

6. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju (LR Centrālās statistikas pārvaldes dati) konkrētā tirgus lielums pēc apgrozījuma (Ls) bija:

2001.gadā – 7.305.085
2002.gadā – 8.100.406
2003.gadā – 9.870.002

Konkrētais tirgus ir ļoti sadrumstalots, LR Centrālās statistikas pārvaldes dati liecina, ka Latvijā šajā tirgū darbojas vairāki desmiti komercsabiedrību. Tirgū ir grūti noteikt izteikto tirgus līderi. 2001.gadā tirgū darbojās (pēc pamatdarbības) 52 komercsabiedrības, 2002. un 2003.gadā attiecīgi 48 un 37.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju katra apvienošanās dalībnieka tirgus daļas 2001.-2003.gadā nepārsniedza (*)%. Oficiālie dati par tirgus lielumu 2004.gadā vēl nav apkopoti. Taču, pamatojoties uz tirgus dalībnieku sniegto informāciju (SIA „Cleanhouse” 05.08.2005. vēstule Nr.273, SIA „Serviks Rīga” 08.08.2005. vēstule Nr.212), Konkurences padome konstatēja, ka 2004.gadā SIA „L & T Serviss” un SIA „99 Perfekts” tirgus daļas attiecīgi bija aptuveni (*)-(*)% un (*)-(*)%. Dažu citu tirgus dalībnieku tirgus daļas 2004.gadā bija aptuveni šādas: SIA „Serviks Rīga” – (*)-(*)%, SIA „Cleanhouse” – (*)-(*)%, SIA „P.Dussmann” – ap (*)%, SIA „Sve-Lat” – (*)%.

Nemot vērā rīcībā esošo informāciju, ir pamats uzskatīt, ka apvienošanās rezultātā konkurences apstākļi šajā konkrētajā tirgū netiks ietekmēti negatīvi, jo tajā neizveidojas un nenostiprinās dominējošais stāvoklis, kā arī netiek būtiski samazināta konkurence. Konkurences padomes rīcībā esošā informācija ļauj secināt, ka pēc apvienošanās kopējā tirgus dalībnieku tirgus daļa konkrētajā tirgū nepārsniegs 15%. Konkurences padome uzskata, ka darījumam nebūs negatīva ietekme uz konkurenci.

Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 6.panta pirmās daļas 4.punktu, 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un 16.panta pirmo un ceturto daļu, kā arī uz Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumiem Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos”

nolēma:

Atļaut SIA “L & T Serviss” un SIA “99 Perfekts” apvienošanos.

Konkurences padomes lēmumu saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu var pārsūdzēt administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētājs

P.Vilks

(*) – ierobežotas pieejamības informācija